

ZARZĄDZENIE PREZESA KOMITETU DO SPRAW URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

z dnia 10 lutego 1955 r.

w sprawie szczegółowej organizacji i zakresu działania wojewódzkich i miejskich zarządów architektoniczno-budowlanych oraz szczegółowego zakresu działania architektów powiatowych.

Na podstawie § 16 uchwały nr 319 Rady Ministrów służby architektoniczno - budowlanej (Monitor Polski z dnia 18 maja 1954 r. w sprawie organizacji terenowej Nr A-59, poz. 790) zarządza się, co następuje:

R o z d z i a ł I.

Wojewódzka służba architektoniczno-budowlana.

§ 1. Kierownikiem wojewódzkiego zarządu architektoniczno-budowlanego jest główny architekt województwa, który wykonuje swe czynności przy pomocy jednego lub dwóch zastępców.

§ 2. Zakres czynności zastępcy (zastępców) głównego architekta województwa ustala główny architekt.

§ 3. 1. W skład wojewódzkiego zarządu architektoniczno-budowlanego wchodzi:

- 1) architekci rejonowi,
- 2) dział urbanistyki (urbanista wojewódzki),
- 3) dział architektury (weryfikator projektów),
- 4) zespół inspektorów nadzoru nad budownictwem,
- 5) składnica map i planów,
- 6) oddział ogólny (administracyjny),
- 7) wojewódzka pracownia urbanistyczna.

2. Stanowiska pracy i podział czynności w ramach komórek organizacyjnych wymienionych w ust. 1 ustala główny architekt województwa.

§ 4. Architekci rejonowi sprawują z ramienia głównego architekta województwa opiekę i nadzór nad wyznaczonymi przez niego grupami powiatów. W szczególności udzielają pomocy architektom powiatowym i miejskim w zakresie opracowywania planów urbanistycznych miast i osiedli oraz lokalizacji ważniejszych inwestycji.

§ 5. Do zakresu czynności działu urbanistyki należą sprawy planów ogólnych i szczegółowych koordynacyjnych dla miast, osiedli i wsi oraz lokalizacji szczegółowej inwestycji, a w szczególności:

- 1) w zakresie programowania prac urbanistycznych — sprawy:
  - a) ustalania programów prac urbanistycznych oraz związanych z nimi opracowań geodezyjnych, fizjograficznych i innych specjalnych,
  - b) zlecania i przyjmowania tych prac,
  - c) współdziałania w koordynowaniu programów prac geodezyjnych i fizjograficznych,
  - d) instruowania i kontroli w zakresie programowania tych prac w komórkach (stanowiskach pracy) architektoniczno-budowlanych prezydiów miejskich i powiatowych rad narodowych,
- 2) w zakresie planów ogólnych i szczegółowych koordynacyjnych — sprawy:
  - a) kontroli opracowywanych poza wojewódzką pracownią urbanistyczną projektów planów ogólnych i szczegółowych koordynacyjnych dla miast, osiedli i wsi,
  - b) współdziałania z właściwymi terenowymi komisjami planowania gospodarczego w dziedzinie sporządzania planów inwestycyjnych, opracowania wytycznych do planów ogólnych oraz lokalizacji inwestycji,
  - c) opiniowania i zatwierdzania opracowywanych poza wojewódzką pracownią urbanistyczną projektów planów ogólnych i szczegółowych koordynacyjnych dla miast, osiedli i wsi — w oparciu o opinię wojewódzkiej komisji urbanistyczno-architektonicznej,

d) instruowania i kontroli w zakresie opiniowania planów ogólnych i szczegółowych koordynacyjnych w komórkach (stanowiskach pracy) architektoniczno-budowlanych prezydiów miejskich i powiatowych rad narodowych,

3) w zakresie lokalizacji szczegółowej — sprawy:

- a) wytycznych lokalizacyjnych i decyzji lokalizacyjnych w przypadkach nie przekazanych do decyzji architektów miejskich lub powiatowych,
- b) opinii w sprawach lokalizacyjnych zastrzeżonych władzom nadrzędnym.

§ 6. Do zakresu czynności działu architektury należą sprawy zatwierdzania i opiniowania projektów inwestycji budowlanych z punktu widzenia urbanistyczno-architektonicznego i budowlanego oraz sprawy projektowania architektonicznego, a w szczególności:

- 1) w zakresie zatwierdzania (opiniowania) projektów pod względem urbanistyczno-architektonicznym — sprawy:
  - a) opiniowania bądź zatwierdzania — w ramach właściwości głównego architekta województwa — dokumentacji projektowo-kosztorysowej pod względem urbanistyczno-architektonicznym,
  - b) przeprowadzania kontroli merytorycznej projektów architektonicznych, które mają być realizowane na terenie działalności głównego architekta województwa — w toku ich opracowywania w jednostkach projektujących oraz zgłaszanie uwag i poprawek,
  - c) zgłaszania do Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury wniosków o przyjęcie przez Komitet zatwierdzania niektórych projektów, których zatwierdzanie należy do kompetencji głównego architekta województwa, i prowadzenie wykazów projektów podlegających zatwierdzeniu przez Komitet do Spraw Urbanistyki i Architektury oraz przez głównego architekta województwa,
  - d) wyrażania zgody na decyzje organów konserwatorskich dotyczące zabytków urbanistycznych i architektonicznych,
  - e) zgłaszania wniosków w sprawach jakości opracowań projektowych w jednostkach projektujących,
  - f) ustalania, które projekty typowe nadają się bądź są zalecane do realizacji na terenie działalności głównego architekta województwa lub na niektórych częściach tego terenu,
  - g) merytorycznej obsługi wojewódzkiej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
  - h) instruowania i kontroli w sprawach wstępnych projektów architektonicznych oraz urbanistycznych planów realizacyjnych (inwestorskich) w komórkach (stanowiskach pracy) architektoniczno-budowlanych prezydiów miejskich i powiatowych rad narodowych,
- 2) w zakresie zatwierdzania projektów pod względem budowlanym — sprawy:
  - a) zatwierdzania dla uspołecznionego budownictwa ogólnego i mieszkaniowego projektów technicznych: architektoniczno-budowlanych, konstrukcyjnych, instalacji sanitarnych, ciepłych i gazowych oraz instalacji elektrycznych — z wyjątkiem

projektów wykonanych przez biura projektowe, upoważnione do zatwierdzania projektów technicznych,

- b) zatwierdzania w miarę konieczności projektów technicznych dla budownictwa indywidualnego w zastępstwie architektów powiatowych i miejskich do czasu uzupełnienia właściwych kadr fachowych w powiatowej i miejskiej służbie architektoniczno-budowlanej,
- c) ustalania warunków technicznych adaptacji projektów typowych oraz zatwierdzania adaptacyjnych projektów zamiennych,
- d) instruowania i kontroli w zakresie zatwierdzania projektów wstępnych w komórkach (stanowiskach pracy) architektoniczno-budowlanych prezydentów miejskich i powiatowych rad narodowych.

§ 7. Do zakresu czynności zespołu inspektorów nadzoru nad budownictwem należą sprawy nadzoru urbanistyczno-architektonicznego oraz inspekcyjno-budowlanego nad budownictwem oraz sprawy orzecznictwa, a w szczególności:

- 1) w zakresie nadzoru urbanistyczno-architektonicznego i inspekcyjno-budowlanego — sprawy:
  - a) prowadzenia i organizowania nadzoru urbanistyczno-architektonicznego nad realizacją budownictwa oraz nadzoru inspekcyjno-budowlanego nad realizacją budownictwa ogólnego i mieszkaniowego na terenie działalności głównego architekta województwa,
  - b) prowadzenia — w miarę konieczności — w zastępstwie architektów powiatowych i miejskich (do czasu uzupełnienia właściwych kadr technicznych w powiatowej i miejskiej służbie architektoniczno-budowlanej) kontroli zgodności realizowanego budownictwa z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową i zatwierdzonymi projektami architektonicznymi, a ponadto — w stosunku do uspołecznionego budownictwa ogólnego — zgodności z zatwierdzonymi projektami technicznymi oraz sprawy wykrywania i przeciwdziałania samowoli budowlanej,
  - c) wstrzymywania robót budowlanych wykonywanych samowolnie bądź niezgodnie z zatwierdzonymi projektami,
  - d) zawiadamiania naczelnych organów administracji państwowej o przypadkach naruszenia przepisów prawnych przez podległe tym organom jednostki projektujące, przedsiębiorstwa wykonawstwa budowlanego bądź przez inwestorów, a zwłaszcza o przypadkach samowoli budowlanej — oraz sprawy wniosków o pociągnięcie winnych do odpowiedzialności i zapobieżenie na przyszłość takim przypadkom,
  - e) analizowania spraw samowoli budowlanej na terenie województwa i opracowywania wniosków w tym zakresie,
  - f) kontroli zgodności projektów architektoniczno-budowlanych, przedstawianych do zatwierdzania, ze stanem faktycznym w terenie,
  - g) przeprowadzania inspekcji technicznych w sprawach związanych ze skargami, zażaleniami i odwołaniami,

h) instruowania i kontroli pracy organów inspekcyjnych niższego szczebla;

2) w zakresie orzecznictwa — sprawy:

- a) rozpatrywania odwołań od decyzji organów niższego szczebla,
- b) skarg i zażeń oraz współpraca w tym zakresie z komisją budownictwa wojewódzkiej rady narodowej,
- c) wnioskowania w sprawach karno-administracyjnych,
- d) prowadzenia ewidencji i kwalifikacji osób, które otrzymały uprawnienia w zakresie projektowania, kierowania i nadzorowania robót budowlanych.

§ 8. Do zakresu czynności oddziału ogólnego należą sprawy organizacyjno-administracyjne i budżetowo-gospodarcze wojewódzkiego zarządu architektoniczno-budowlanego, a w szczególności:

1) sprawy ogólnoadministracyjne:

- a) sprawy organizacji wojewódzkiego zarządu architektoniczno-budowlanego oraz organów niższego szczebla, planowanie i sprawozdawczość ogólna,
- b) sprawy osobowe (wnioski w sprawach przyjęć, przeniesień, zwolnień, urlopów, awansów, odznaczeń itp.), dyscypliny pracy i szkolenia kadr własnych,
- c) sprawy kancelaryjno-administracyjne wojewódzkiego zarządu architektoniczno-budowlanego i wojewódzkiej komisji urbanistyczno-architektonicznej oraz prowadzenie podręcznej biblioteki;

2) sprawy budżetowo-gospodarcze:

- a) opracowywanie preliminarza budżetowego, realizacja budżetu i sprawozdawczość budżetowa,
- b) rozliczenia z podróży służbowych i delegacji,
- c) sprawy zaopatrzenia wojewódzkiego zarządu architektoniczno-budowlanego,
- d) instruktaż i kontrola w zakresie spraw wymienionych pod lit. a), b) i c) w komórkach architektoniczno-budowlanych prezydentów miejskich i powiatowych rad narodowych.

§ 9. Do składczy map i planów należy:

- a) prowadzenie ewidencji map i planów urbanistycznych oraz projektów wstępnych i technicznych,
- b) prowadzenie kartoteki urbanistycznej miast i osiedli,
- c) przechowywanie map, planów i projektów oraz czuwanie nad prawidłowością ich obiegu,
- d) instruktaż i kontrola w zakresie spraw wymienionych pod lit. a), b) i c) w komórkach architektoniczno-budowlanych prezydentów miejskich i powiatowych rad narodowych.

§ 10. 1. Do zakresu czynności wojewódzkiej pracowni urbanistycznej należy opracowywanie projektów urbanistycznych, wynikających z zadań głównego architekta województwa.

2. Szczegółową organizację i zakres czynności wojewódzkiej pracowni urbanistycznej ustali odrębne zarządzenie.

R o z d z i a ł II.

Miejska służba architektoniczno-budowlana w miastach: Częstochowie, Krakowie, Lublinie, Poznaniu, Szczecinie i Wrocławiu.

§ 11. Kierownikiem miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego jest główny architekt miasta, który wykonuje swe czynności przy pomocy jednego lub kilku zastępców.

§ 12. Zakres czynności zastępców głównego architekta miasta ustala główny architekt.

§ 13. 1. W skład miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego wchodzi:

- 1) inżynier miejski,
- 2) dział urbanistyki (urbanista miejski),
- 3) dział architektury (miejski weryfikator projektów),
- 4) zespół inspektorów nadzoru nad budownictwem,
- 5) składnica map i planów,
- 6) oddział ogólny (administracyjny),
- 7) miejska pracownia urbanistyczna.

2. Stanowiska pracy i podział czynności w ramach komórek organizacyjnych wymienionych w ust. 1 ustala główny architekt miasta.

§ 14. Do zakresu czynności inżyniera miejskiego należy czuwanie nad zgodnością projektów budowy urządzeń miejskich z planami urbanistycznym miasta oraz nad koordynacją robót związanych z głębokim rozkopywaniem ziemi, prowadzonych przez różnych inwestorów, współpraca z miejską komisją planowania gospodarczego w zakresie opracowania planów inwestycyjnych urzędzeń miejskich, wydawanie pozwoleń na roboty budowlane związane z głębokim rozkopywaniem ziemi, prowadzenie aktualnej mapy urzędzeń miejskich.

§ 15. Do zakresu czynności działu urbanistyki należą sprawy planu ogólnego i planów szczegółowych koordynacyjnych miasta oraz sprawy lokalizacji szczegółowej inwestycji, a w szczególności:

- 1) w zakresie planu ogólnego i planów szczegółowych koordynacyjnych miasta — sprawy:
  - a) ustalania programów prac urbanistycznych oraz związanych z nimi opracowań geodezyjnych i fizjograficznych oraz innych specjalnych,
  - b) zlecania i przyjmowania tych prac,
  - c) kontroli opracowywanych poza miejską pracownią urbanistyczną projektów planów ogólnych i szczegółowych koordynacyjnych miasta,
  - d) współdziałania z właściwymi terenowymi komisjami planowania gospodarczego w dziedzinie sporządzania planów inwestycyjnych, opracowania wytycznych do planu ogólnego miasta oraz lokalizacji inwestycji,
  - e) opiniowania i zatwierdzania opracowywanych poza miejską pracownią urbanistyczną projektów planów ogólnego i szczegółowych koordynacyjnych miasta — w oparciu o opinię miejskiej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
- 2) w zakresie lokalizacji szczegółowej — sprawy:
  - a) wytycznych lokalizacyjnych i decyzji lokalizacyjnych,

b) opinii w sprawach lokalizacyjnych, zasirżezonych władzom nadrzędnym.

§ 16. Do zakresu czynności działu architektury należą sprawy zatwierdzania i opiniowania projektów z punktu widzenia urbanistyczno-architektonicznego i budowlanego oraz projektowania architektonicznego, a w szczególności:

- 1) w zakresie zatwierdzania projektów pod względem urbanistyczno-architektonicznym — sprawy:
  - a) opiniowania lub zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej pod względem urbanistyczno-architektonicznym,
  - b) przeprowadzania kontroli merytorycznej projektów architektonicznych, które mają być realizowane na terenie miasta, w toku ich opracowywania w jednostkach projektujących oraz zgłaszania uwag i poprawek,
  - c) zgłaszania do Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury wniosków o przejęcie przez Komitet zatwierdzania niektórych projektów, których zatwierdzanie należy do kompetencji głównego architekta miasta,
  - d) sporządzania wykazów projektów podlegających zatwierdzeniu przez Komitet do Spraw Urbanistyki i Architektury oraz przez głównego architekta miasta,
  - e) zgłaszania wniosków w sprawach jakości opracowań projektowych w jednostkach projektujących,
  - f) ustalania, które projekty typowe nadają się bądź są zalecane do realizacji na terenie miasta,
  - g) merytorycznej obsługi miejskiej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
  - h) nadzoru merytorycznego nad estetyką i obliczem urbanistyczno-architektonicznym miasta, a zwłaszcza sprawy związane ze zmianami wyglądu zewnętrznego budynków i ich części lub otoczenia, z umieszczaniem szyldów, plakatów, napisów szafek wystawowych,
- 2) w zakresie zatwierdzania projektów pod względem budowlanym — sprawy:
  - a) zatwierdzania dla uspołecznionego budownictwa ogólnego i mieszkaniowego projektów technicznych, architektoniczno-budowlanych, konstrukcyjnych, instalacji sanitarnych, ciepłych i gazowych oraz instalacji elektrycznych — z wyjątkiem projektów wykonanych przez biura projektowe upoważnione do zatwierdzania projektów technicznych,
  - b) zatwierdzania projektów technicznych dla budownictwa indywidualnego,
  - c) ustalania warunków technicznych adaptacji projektów typowych oraz zatwierdzania adaptacyjnych projektów zamiennych,
  - d) zgłaszania wniosków do Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury w sprawach braków formalnych w projektach technicznych zatwierdzonych przez upoważnione biura projektowe.

§ 17. Do zakresu czynności zespołu inspektorów nadzoru nad budownictwem należą sprawy nadzoru urbanistyczno-architektonicznego oraz inspekcyjno-budowlanego.

nego nad budownictwem oraz sprawy orzecznictwa, a w szczególności:

- 1) w zakresie nadzoru urbanistyczno-architektonicznego i inspekcyjno-budowlanego — sprawy:
  - a) wizytowania wszelkich rozpoczynanych i prowadzonych na terenie miasta robót budowlanych, wykrywania i przeciwdziałania samowoli budowlanej, a zwłaszcza niedopuszczania do samowolnego rozpoczynania robót bez zatwierdzonej lokalizacji szczegółowej i bez zatwierdzonego projektu lub wykonywania robót niezgodnie z zatwierdzonymi projektami,
  - b) wstrzymywania robót budowlanych rozpoczynanych lub wykonywanych samowolnie bądź niezgodnie z zatwierdzonymi projektami,
  - c) zawiadomienia naczelnych organów administracji państwowej o przypadkach naruszenia przepisów prawnych przez podległe im jednostki projektujące, przedsiębiorstwa wykonawstwa budowlanego bądź przez inwestorów, a zwłaszcza o przypadkach samowoli budowlanej; sprawy wniosków o pociągnięcie winnych do odpowiedzialności i zapobieżenie na przyszłość takim przypadkom,
  - d) zgłaszania wniosków o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub dyscyplinarnej osób winnych wykonywania robót samowolnie lub niezgodnie z zatwierdzonymi projektami i obowiązującymi przepisami,
  - e) zbierania materiałów dotyczących samowoli budowlanej, z uwzględnieniem przyczyn powstawania samowoli oraz pochodzenia i źródeł wykorzystywanych materiałów budowlanych,
  - f) prowadzenia kontroli zgodności wszelkiego realizowanego na terenie miasta budownictwa uspołecznionego z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową i zatwierdzonymi projektami architektonicznymi, a ponadto — w stosunku do uspołecznionego budownictwa ogólnego oraz budownictwa indywidualnego — kontroli zgodności z zatwierdzonymi projektami technicznymi oraz prowadzenia robót zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - g) prowadzenia kontroli zgodności projektów architektoniczno-budowlanych, przedstawianych do zatwierdzenia, ze stanem faktycznym w terenie,
  - h) wydawania pozwoleń na budowę, przebudowę i zmianę użytkowania budynków oraz na ich użytkowanie,
  - i) ustalania warunków porządkowych przy wykonywaniu robót budowlanych,
  - j) udziału w technicznych odbiorach robót budowlano-instalacyjnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami,
  - k) kontroli istniejącego budownictwa w sprawach związanych ze zmianami w wyglądzie zewnętrznym budynków i ich części lub otoczenia, samowolnym umieszczaniem szyldów, napisów, plakatów i szafek wystawowych oraz w innych sprawach, wpływających na estetykę i oblicze urbanistyczno-architektoniczne miasta,
  - l) przeprowadzania inspekcji technicznych w sprawach związanych ze skargami, zażaleniami i odwołaniami,

2) z zakresu orzecznictwa — sprawy:

- a) przygotowywania projektów decyzji,
- b) skarg i zażaleń oraz współpracy w tym zakresie z komisją budownictwa miejskiej rady narodowej,
- c) wnioskowania w sprawach karno-administracyjnych,
- d) prowadzenia ewidencji i kwalifikacji osób, które otrzymały uprawnienia w zakresie projektowania, kierowania i nadzorowania robót budowlanych.

§ 18. Do zakresu czynności oddziału ogólnego należą sprawy organizacyjno-administracyjne i budżetowo-gospodarcze, a w szczególności:

1) sprawy ogólnoadministracyjne:

- a) sprawy związane z organizacją miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego, planowanie i sprawozdawczość ogólna,
- b) sprawy osobowe (wnioski w sprawach przyjęć, przeniesień, zwolnień, urlopów, awansów, odznaczeń itp.), dyscypliny pracy i szkolenia kadr własnych,
- c) sprawy kancelaryjno-administracyjne miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego i miejskiej komisji urbanistyczno-architektonicznej oraz prowadzenie podręcznej biblioteki,

2) sprawy budżetowo-gospodarcze:

- a) opracowywanie preliminarza budżetowego, realizacja budżetu i sprawozdawczość budżetowa,
- b) rozliczenia z podróży służbowych i delegacji,
- c) sprawy zaopatrzenia miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego.

§ 19. Do składnicy map i planów należy:

- a) prowadzenie ewidencji map i planów urbanistycznych oraz projektów wstępnych i technicznych,
- b) prowadzenie kartoteki urbanistycznej miasta,
- c) przechowywanie map, planów i projektów oraz czuwanie nad prawidłowością ich obiegu.

§ 20. 1. Do zakresu czynności miejskiej pracowni urbanistycznej należy opracowywanie projektów urbanistycznych, wynikających z zadań głównego architekta miasta.

2. Szczegółową organizację i zakres czynności miejskiej pracowni urbanistycznej ustali odrębne zarządzenie.

R o z d z i a ł III.

Miejska służba architektoniczno-budowlana w miastach stanowiących powiaty, nie wymienionych w rozdziale II

§ 21. Kierownikiem miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego jest architekt miejski.

§ 22. 1. W skład miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego wchodzi:

- 1) inżynier miejski,
- 2) urbanista miejski,
- 3) weryfikator projektów,
- 4) inspektor nadzoru nad budownictwem,
- 5) referat spraw ogólnych.

2. Utworzenie stanowiska inżyniera miejskiego następuje w uzasadnionych przypadkach na podstawie uchwały prezydium wojewódzkiej rady narodowej za zgodą Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury.

3. Podział czynności w ramach stanowisk pracy wymienionych w ust. 1 ustala architekt miejski.

§ 23. Do zakresu czynności inżyniera miejskiego należy czuwanie nad zgodnością projektów budowy urządzeń miejskich z planami urbanistycznymi miasta oraz nad koordynacją robót związanych z głębokim rozkopywaniem ziemi, prowadzonych przez różnych inwestorów; współpraca z miejską komisją planowania gospodarczego w zakresie opracowania planów inwestycyjnych urządzeń miejskich, wydawanie pozwoleń na roboty budowlane związane z głębokim rozkopywaniem ziemi, prowadzenie aktualnej mapy urządzeń miejskich.

§ 24. Do zakresu czynności urbanisty miejskiego należą sprawy planu ogólnego i planów szczegółowych koordynacyjnych miasta oraz lokalizacji szczegółowej inwestycji, a w szczególności:

- 1) w zakresie planu ogólnego i planów szczegółowych koordynacyjnych — sprawy:
  - a) stawiania wniosków do programów prac urbanistycznych i związanych z nimi opracowań geodezyjnych, fizjograficznych oraz innych specjalnych,
  - b) współdziałania z terenowo właściwą komisją planowania gospodarczego w dziedzinie sporządzania planów inwestycyjnych oraz lokalizacji inwestycji,
  - c) opiniowania projektów planu ogólnego i szczegółowych planów koordynacyjnych;
- 2) w zakresie lokalizacji szczegółowej — sprawy:
  - a) wytycznych lokalizacyjnych i wyboru terenów dla budownictwa oraz wydawania decyzji o lokalizacji szczegółowej w sprawach przekazanych architektowi miejskiemu,
  - b) opiniowania wniosków o lokalizacji szczegółowej dla inwestycji zastrzeżonych do kompetencji władz nadrzędnych.

§ 25. Do zakresu czynności weryfikatora projektów należą sprawy zatwierdzania i opiniowania projektów z punktu widzenia urbanistyczno-architektonicznego i budowlanego, a w szczególności:

- 1) w zakresie opiniowania i zatwierdzania projektów pod względem urbanistyczno-architektonicznym — sprawy:
  - a) opiniowania pod względem urbanistyczno-architektonicznym projektów dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji przewidzianych do realizacji na terenie miasta oraz
  - b) zatwierdzania tej dokumentacji (projektów architektonicznych) w ramach upoważnienia otrzymanego od głównego architekta,
  - c) zgłaszania wniosków w sprawach kwalifikowania projektów typowych do realizacji na terenie miasta,
  - d) nadzoru merytorycznego nad estetyką i obliczem urbanistyczno-architektonicznym miasta, a złasz-

cza sprawy związane ze zmianami wyglądu zewnętrznych budynków i ich części lub otoczenia, umieszczaniem szyldów, napisów, plakatów i szafek wystawowych;

2) w zakresie projektów technicznych — sprawy:

- a) zatwierdzania projektów technicznych, architektoniczno-budowlanych, konstrukcyjnych, instalacji sanitarnych, cieplnych i gazowych oraz elektrycznych dla budownictwa indywidualnego oraz projektów technicznych dla uspołecznionego budownictwa ogólnego — w ramach upoważnienia otrzymanego od głównego architekta województwa,
- b) ustalania warunków technicznych adaptacji projektów typowych oraz zatwierdzania adaptacyjnych projektów zamiennych w ramach upoważnienia otrzymanego od głównego architekta województwa.

§ 26. Do zakresu czynności inspektora nadzoru nad budownictwem należą sprawy nadzoru urbanistyczno-architektonicznego oraz inspekcyjno-budowlanego nad budownictwem, a w szczególności sprawy:

- a) wizytowania robót budowlanych budownictwa uspołecznionego i indywidualnego rozpoczynanych i realizowanych na terenie miasta, wykrywania i przeciwdziałania samowoli budowlanej, a zwłaszcza niedopuszczania do samowolnego rozpoczęcia robót bez zatwierdzonej lokalizacji szczegółowej i zatwierdzonego projektu lub wykonywania robót niezgodnie z zatwierdzonym projektem,
- b) wstrzymywania wszelkich robót budownictwa uspołecznionego i indywidualnego rozpoczynanych samowolnie, zwłaszcza w przypadku braku zatwierdzonej lokalizacji szczegółowej i zatwierdzonego projektu architektoniczno-budowlanego,
- c) zawiadamiania głównego architekta województwa o przypadkach naruszenia przepisów prawnych przez państwowe jednostki projektujące, przedsiębiorstwa wykonawstwa budowlanego bądź przez inwestorów, a zwłaszcza o samowoli budowlanej — oraz stawianie wniosków o wstrzymanie zaawansowanych robót budowlanych budownictwa uspołecznionego, prowadzonego samowolnie lub niezgodnie z zatwierdzonymi projektami,
- d) zgłaszania wniosków o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub dyscyplinarnej osób winnych wykonywania robót samowolnie lub niezgodnie z zatwierdzonymi projektami,
- e) zbierania materiałów dotyczących samowoli budowlanej z uwzględnieniem przyczyn powstawania samowoli oraz pochodzenia i źródeł wykorzystywanych materiałów budowlanych,
- f) prowadzenia kontroli zgodności realizowanego na terenie miasta budownictwa uspołecznionego z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową i zatwierdzonymi projektami architektonicznymi, a ponadto — w stosunku do uspołecznionego budownictwa ogólnego oraz budownictwa indywidualnego — kontroli zgodności z zatwierdzonymi projektami technicznymi oraz prowadzenia robót zgodnie z obowiązującymi przepisami,

- g) prowadzenia kontroli zgodności projektów architektoniczno-budowlanych przedstawianych do zatwierdzenia ze stanem faktycznym w terenie,
- h) wydawania pozwoleń na budowę, przebudowę i zmianę użytkowania budynków oraz na ich użytkowanie,
- i) ustalania warunków porządkowych przy wykonywaniu robót budowlanych,
- j) udziału w technicznych odbiorach robót budowlano-instalacyjnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami,
- k) kontroli istniejącego budownictwa w sprawach związanych ze zmianami w wyglądzie zewnętrznym budynków i ich części lub otoczenia, samowolnym umieszczaniem szyldów, napisów, plakatów i szafek wystawowych oraz w innych sprawach, wpływających na estetykę i urbanistyczno-architektoniczne oblicze miasta,
- l) załatwiania bądź opiniowania skarg i zażaleń,
- m) prowadzenia ewidencji i kwalifikacji osób, które otrzymały uprawnienia w zakresie projektowania, kierowania i nadzorowania robót budowlanych.

§ 27. Do zakresu czynności referatu spraw ogólnych należą sprawy organizacyjno-administracyjne i budżetowo-gospodarcze, a w szczególności:

- a) sprawy organizacji miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego, planowanie i sprawozdawczość ogólna,
- b) sprawy osobowe (wnioski w sprawach przyjęć, przeniesień, zwolnień, urlopów, awansów, odznaczeń itp.), dyscypliny pracy i szkolenia kadr własnych,
- c) sprawy kancelaryjno-administracyjne i prowadzenie podręcznej biblioteki,
- d) opracowywanie preliminarza budżetowego, reallizacja budżetu i sprawozdawczość budżetowa,
- e) rozliczenia z podróży służbowych i delegacji,
- f) sprawy zaopatrzenia miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego,
- g) prowadzenie ewidencji map i planów urbanistycznych oraz projektów wstępnych i technicznych, przechowywanie map, planów i projektów oraz czuwanie nad prawidłowością ich obiegu,
- h) prowadzenie kartoteki urbanistycznej miasta.

§ 28. 1. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej za zgodą Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury może zaniechać utworzenia w prezydium miejskiej rady narodowej miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego, o ile miejscowe warunki to uzasadniają. W tym przypadku stanowisko architekta miejskiego jest wieloosobowym stanowiskiem pracy.

2. Zakres działania stanowiska pracy architekta miejskiego, utworzonego zgodnie z przepisem ust. 1, jest analogiczny do zakresu działania miejskiego zarządu architektoniczno-budowlanego. Podział czynności między poszczególnych pracowników ustala architekt miejski.

R o z d z i a ł IV.

Powiatowa służba architektoniczno-budowlana.

§ 29. 1. Stanowisko architekta powiatowego jest wieloosobowym lub jednoosobowym stanowiskiem pracy.

2. Podział czynności między poszczególnych pracowników ustala architekt powiatowy.

§ 30. Do zakresu działania architekta powiatowego należą:

1) sprawy urbanistyczne:

- a) stawianie wniosków do programów prac urbanistycznych i związanych z nimi opracowań geodezyjnych, fizjograficznych oraz innych opracowań specjalnych,
- b) współdziałanie z terenowo właściwą komisją planowania gospodarczego w dziedzinie sporządzania planów inwestycyjnych oraz lokalizacji inwestycji,
- c) opiniowanie projektów planów ogólnych i szczegółowych koordynacyjnych dla miast, osiedli i wsi,
- d) sprawy wytycznych lokalizacyjnych i wyboru terenów dla budownictwa oraz wydawanie decyzji lokalizacji szczegółowej w sprawach przekazanych architektowi powiatowemu,
- e) opiniowanie wniosków o lokalizacji szczegółowej dla inwestycji zastrzeżonych do kompetencji władz nadrzędnych;

2) sprawy architektoniczne:

- a) opiniowanie pod względem urbanistyczno-architektonicznym projektów dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji przewidzianych do realizacji na terenie powiatu oraz zatwierdzanie tej dokumentacji (projektów architektonicznych) w ramach upoważnienia otrzymanego od głównego architekta województwa,
- b) zgłaszanie wniosków w sprawach kwalifikowania projektów typowych do realizacji na terenie powiatu,
- c) zatwierdzanie projektów technicznych, architektoniczno-budowlanych, konstrukcyjnych, instalacji sanitarnych, cieplnych i gazowych oraz elektrycznych dla budownictwa indywidualnego oraz projektów technicznych dla uspołecznionego budownictwa ogólnego — w ramach upoważnienia otrzymanego od głównego architekta województwa,
- d) ustalanie warunków technicznych adaptacji projektów typowych oraz zatwierdzanie adaptacyjnych projektów zamiennych — w ramach upoważnienia otrzymanego od głównego architekta województwa;

3) sprawy nadzoru urbanistyczno-architektonicznego i inspekcyjno-budowlanego:

- a) wizytowanie robót budowlanych budownictwa uspołecznionego i indywidualnego rozpoczynanych i prowadzonych na terenie powiatu, wykrywanie i przeciwdziałanie samowoli budowlanej, a zwłaszcza niedopuszczanie do samowolnego rozpoczynania robót bez zatwierdzonej lokalizacji szczegółowej i zatwierdzonego projektu lub też wykonywania robót niezgodnie z zatwierdzonymi projektami,
- b) wstrzymywanie wszelkich robót budowlanych budownictwa uspołecznionego i indywidualnego rozpoczynanych samowolnie, zwłaszcza w przypad-

- ku braku zatwierdzonej lokalizacji szczegółowej i zatwierdzonego projektu architektoniczno-budowlanego,
- c) zawiadamianie głównego architekta województwa o przypadkach naruszenia przepisów prawnych przez państwowe jednostki projektujące, przedsiębiorstwa wykonawstwa budowlanego bądź przez inwestorów, a zwłaszcza o samowoli budowlanej, oraz stawianie wniosków o wstrzymanie zaawansowanych robót budowlanych budownictwa uspołecznionego, prowadzonych samowolnie lub niezgodnie z zatwierdzonymi projektami,
  - d) zgłaszanie wniosków o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub dyscyplinarnej osób winnych wykonywania robót samowolnie lub niezgodnie z zatwierdzonymi projektami, .
  - e) zbieranie materiałów dotyczących samowoli budowlanej z uwzględnieniem przyczyn powstawania samowoli oraz pochodzenia i źródeł wykorzystywanych materiałów budowlanych,
  - f) prowadzenie kontroli zgodności realizowanego na terenie powiatu budownictwa uspołecznionego z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową i zatwierdzonymi projektami architektonicznymi, a ponadto w stosunku do uspołecznionego budownictwa ogólnego oraz budownictwa indywidualnego — kontroli zgodności z zatwierdzonymi projektami technicznymi oraz prowadzenia robót zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - g) prowadzenie kontroli zgodności projektów architektoniczno-budowlanych, przedstawianych do zatwierdzenia, ze stanem faktycznym w terenie,
  - h) wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę i zmianę użytkowania budynków oraz na ich użytkowanie,
  - i) ustalanie warunków porządkowych przy wykonywaniu robót budowlanych,
  - j) udział w technicznych odbiorach robót budowlano-instalacyjnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami,
  - k) kontrola istniejącego budownictwa w sprawach związanych ze zmianami w wyglądzie zewnętrznym budynków i ich części lub otoczenia, samowolnym umieszczaniem szyldów, napisów, plakatów i szafek wystawowych oraz w innych sprawach, wpływających na estetykę i urbanistyczno-architektoniczne oblicze miast, osiedli i wsi na terenie działania architekta powiatowego,
    - l) załatwianie bądź opiniowanie skarg i zażaleń,
    - m) prowadzenie ewidencji i kwalifikacji osób, które otrzymały upoważnienia w zakresie projektowania, kierowania i nadzorowania robót budowlanych,
    - n) nadzór budowlany nad utrzymaniem budynków.
- § 31. Obsługę architektów powiatowych w zakresie spraw ogólnoadministracyjnych i budżetowo-gospodarczych prowadzą właściwe komórki prezydiów powiatowych rad narodowych.
- § 32. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
- Prezes Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury:
Z. Skibiński